

De Berse

JAARGANG 31 2021

NUMMER 1



Heemkundekring

"Den Beerschen Aard"

OOST-, WEST- EN MIDDELBEERS

Inhoud

1. Bestuur en redactie
2. In Memoriam Jan van Vroenhoven
3. 1e Koninginnedag OWM'beers
4. Van de voorzitter
Afscheid Marie Louise van de redactie
5. Bestemming Teheran
11. Moet dit wel gesloopt worden?
14. Geboortehuis Jan van Beers
18. Komt Vennix uit de Beerzen?
20. Vraagteken foto

De Berse

Jaargang 31, nummer 1, 2021



Uitgave van Heemkundekring Den Beerschen Aard
Verschijnt 2x per jaar
Contributie € 25,00 per jaar
Bankrekening NL 05 RABO 013.38.92.751
www.denbeerschenaard.nl

**Bestuur Heemkundekring
Den Beerschen Aard**

Voorzitter:
Bert van Essen
Hoogdijk 4
5091CH Middelbeers
06-54900707

Penningmeester:
Hans Vennix
Neereindseweg 40
5091RD Oostelbeers
013-5142108

Secretaris:
Marie-Louise Boxelaar
Kuikseindseweg 10
5091TD Middelbeers
013-5143373

Secretariaat@denbeerschenaard.nl

Leden:
Jan Hems
Ella Mijs
Stephen van Helvoort
Mark Timmermans

**Redactie adres:
De Berse**

Guus Staps
Wagenmaker 38
5091EV Middelbeers
013-5141663
redactie@denbeerschenaard.nl

Jos van Gils
Raadhuisstraat 229
5683GE Best
0499-372572

Jan van Vroenhoven
Hoogdijk 9
5091CE Middelbeers

Leden:
Joke van Ham
Ria Nouwens
Peter van Gerven

De redactie kan de volledige historische juistheid van de artikelen niet altijd controleren; evt. onjuistheden zijn voor verantwoording van de auteur.

In Memoriam

Jan van Vroenhoven oud-voorzitter en erelid



Op 30 maart jongstleden is Jan van Vroenhoven op 73 jarige leeftijd overleden. Onverwacht snel toch, ondanks dat we op de hoogte waren van zijn ziekte.

Jan stond aan de wieg van onze heemkundekring en was 25 jaar lang een bevlogen voorzitter die met zijn enthousiasme de club tot bloei heeft weten te brengen. Bij zijn afscheid als voorzitter in 2014 werd hij dan ook benoemd tot erelid en kreeg hij de erepenning van de Gemeente Oirschot.

Door deel te nemen aan het Beerse sociale- en verenigingsleven, zoals Brandweer, Stichting het Oude Kerkje, Harmonie De Vriendschap en Heem-kundekring Den Beerschen Aard, wordt hij al snel een graag geziene Jan in onze Beerse samenleving.

Steeds had hij bij alle activiteiten al snel een leidende en sturende functie met hierbij steeds als motto:

“WE DOEN HET SAMEN”.

Naast dat hij elke woensdagmiddag op de Schelft te vinden was, om alle gegevens mede te archiveren en de redactie van ons heemkundebled 'De Berse' te ondersteunen, is hij tot op het laatst nog zeer actief gebleven in de werkgroep CHI.

Op 11 november 2002 wordt er, op initiatief van "Den Beerschen Aard", een beeld

onthuld op het Burgemeester Smulders-Beliënplein. Dit was het ontstaan van de werkgroep CHI.

Sinds die datum zijn er door deze werkgroep zeer veel initiatieven genomen en gerealiseerd in de Beerzen waarbij Jan, mede door zijn vakkennis en uitgebreid netwerk, een sturende rol had. Een greep hieruit:

het uitzetten van diverse fiets- en wandelroutes, herplaatsen werken van Jo Gijsen, bouwen replica oliemolen bij Vestakker, monument ter nagedachtenis aan burgemeester Jan Smulders, medeauteur van diverse boekwerken, de Beerse Strijkster in het Landart project, inventarisaties van diverse cultuurhistorisch interessante objecten, bouwen monument Coenraad van

Valkenburg in Westelbeers, diverse organisaties herdenking 75 jaar vrijheid, Dorpspomp Doornboomplein, bommen Landschotse heide enzovoorts.

Bij onze gezamenlijke wandelingen door de Beerzen en het buitengebied hebben wij grote bewondering gekregen voor Jans' onuitputtelijke passie voor en niet te evenaren kennis van het Beerse erfgoed.

We verliezen in hem een geliefd lid en een bijzonder mens. We zullen hem missen.

We wensen Antoinette, kinderen, kleinkinderen, verdere familie en vrienden veel sterkte toe bij het verwerken van het verlies van deze bijzondere en aimabele man.

Namens het bestuur en de leden van alle werkgroepen.

De eerste Koninginnedag 31 augustus 1898



Koningin Wilhelmina 1898

Na de inhuldiging van de 18 jarige prinses Wilhelmina als koningin wordt de eerste Koninginnedag gevierd in 1898. Gezien dit heugelijke feit krijgen alle mannen, wonende in Oost-, West- en Middelbeers, die bij een plaatselijk vereniging verbonden zijn bier geschonken. Gezien dat iedereen in de feestvreugde mag delen heeft het gemeentebestuur voor de overige mannen het volgende:

*"Op Woensdag 31 Augustus: Koninginnefeest.
..... de andere mannelijke ingezetenen,
boven de 16 jaren, welke geen lid van eene alhier
bestaande verenigingen zijn, zullen worden
getrakteerd als volgt, op een zelfden tijd, en wel
die van Oostelbeers bij H. v.d. Boogaard, die van*

Middelbeers bij Jan Bullens, die van Westelbeers bij A. Pasmans.

Wij vertrouwen erop dat de ingezetenen der Beerzen, welke een zoo buitengewoon goeden naam hebben, dat ze steeds feest kunnen vieren zonder wanorde, dronkenschap of vechtpartijen, dezen naam alsdan met eere zullen ophouden."

Correspondentie Gemeente OWM'beers 28-8-1898.

Van de voorzitter

Beste leden, vrienden van HKK Den Beerschen Aard,

Een nieuwe 'De Berse' voor u, een teken van leven van een achter de schermen nog altijd actieve Heemkundekring. Ik hoop dat u allen, onder het genot van het chocolade kerstboompje, in goede gezondheid het nieuwe jaar gestart bent.

Inmiddels is het april, het land lijkt langzaam te ontsnappen uit een wekenlange lockdown. Ondanks een groeiend aantal gevaccineerden is het einde van de COVID 'plaag' met alle opgelegde beperkingen helaas nu niet duidelijk in zicht. Maar we gaan vooruit.

We moeten dus geduld hebben, al staan wij als bestuur natuurlijk te popelen om weer leuke activiteiten voor u te mogen organiseren. Dit kan, naar alle waarschijnlijkheid, de komende maanden nog niet. We zijn dus genoodzaakt om te focussen op het najaar; ook de ALV zal later in het jaar worden gepland. De contributie voor 2021 houden we met uw goedvinden op 25,- euro, al geven we wat minder uit, de vaste kosten blijven. U vindt het verzoek tot betaling bijgesloten in 'De Berse'.

Veel leesplezier,

Namens het bestuur,
Bert van Essen, voorzitter

Afscheid van de redactie



Marie-Louise Boxelaar is begin dit jaar gestopt met haar werkzaamheden als redactieme-de-werkster van "De Berse".

Met het opstellen van het Heemkundeblad "De Berse" heeft ze 13 jaar haar bijdrage geleverd waarvoor wij ze hartelijk bedanken. Ze blijft nog wel de verspreiding van het blad verzorgen.

Hierdoor zoeken wij een of twee enthousiaste mensen die de redactie kunnen versterken.

Bestemming Teheran

Toon van Kollenburg met een vrachtwagen naar het Midden-Oosten.

Midden jaren 70 heeft de teruggang in de economie ook veel vervoersbedrijven getroffen. Veel vrachtwagens stonden noodgedwongen stil. Transportbedrijven zochten naarstig naar nieuwe bestemmingen om aan het werk te kunnen blijven. Die bestemming werd gevonden: Teheran, de hoofdstad van Perzië, het huidige Iran. In Teheran was behoefte aan alles wat het Westen kon leveren en er waren oliedollars genoeg om het land snel tot ontwikkeling te brengen. Veel transportbedrijven in Nederland besloten om "in het diepe te springen" en hun heil in het Midden-Oosten te gaan zoeken. Zo ook transportbedrijf Piet Colsters in Middelbeers.



Hier komt Toon van Kollenburg in beeld. Toon werkte sinds 1974 bij Piet Colsters. Toen Piet in 1975 zijn personeel vroeg wie van zijn chauffeurs het aan zou durven om een vracht naar Teheran te rijden, meldden zich er twee: Toon van Kollenburg en zijn collega Bennie Reusen. Toon en Bennie zouden beginnen aan een reis die wekenlang het onderwerp van gesprek zou zijn in de Beerzen. Als ondergetekende in die tijd naar bakker Jo van Hoof gestuurd werd, kreeg ik steevast de opdracht mee om te informeren 'hoever ze al waren.'

In dit artikel vertelt Toon over zijn belevenissen en avonturen tijdens zijn drie reizen naar achtereenvolgens Teheran, Bagdad en weer Teheran.

Ter voorbereiding moet er van alles geregeld worden: inentingen, verschillende visa, een internationaal rijbewijs (Toon moest er twee hebben: één voor Europa en Turkije en één voor Iran en Irak). Met Nederlandse guldens kon je niet veel in het buitenland en daarom worden Duitse marken en dollars meegenomen. En proviand voor onderweg natuurlijk, veel ingeblikt voedsel, waaronder blikken vlees van Kees, de Slachter, Smolders. Afgesproken was dat er onderweg gekookt zou worden in de vrachtwagen van Toon, dat was immers de oudste wagen.

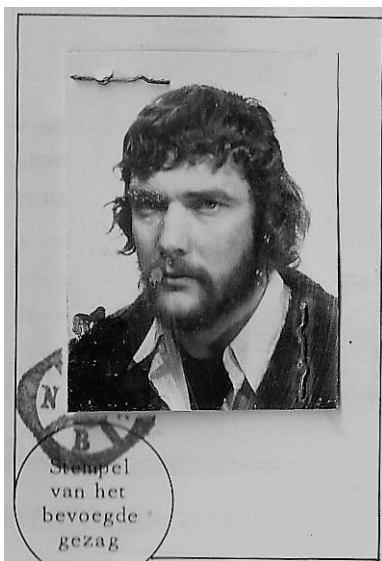


Foto rijbewijs van Toon

Eind januari 1975 vertrekt Toon voor zijn eerste transport naar Teheran, voor een rit van bijna 6000 km. In Rotterdam haalt Toon bij een bevrachtingsbedrijf zijn lading op: een oude trailer met twee wegenwalsen. Gewicht: 24 ton. Toons' vrachtwagen (kenteken BS-07-27) is een Henschel met 240 PK en eigenlijk te licht voor de zware vracht. Het comfort in de cabine van toen is niet te vergelijken met de luxe van nu. Dat geldt ook voor de wegen. Toon vertelt dat de wegen ergens tussen Zagreb en Belgrado onveilig beginnen te worden en dat blijven tot Teheran. Om de paar kilometer staat een gedenkteken voor een omgekomen weggebruiker. De autobanen van nu zijn in 1975 tweebaanswegen waar ook met paard en wagen op gereden wordt.

Onderweg weinig asfalt en veel gruispaden. Hoe hoger de bergen, hoe meer gruis. In de zomer stof, in de winter modder. Op veel plaatsen langs de route liggen gekantelde of uitgebrande vrachtwagens. Toon ziet veel ongelukken onderweg, vooral op bergwegen. Lokale chauffeurs rijden "als gekken", halen in waar het eigenlijk niet kan en brengen veel weggebruikers daarmee in gevaar.

Veel tijd gaat verloren met wachten. Wachten op van alles, op controles aan de grens, op de juiste stempels om te kunnen lossen, bij bergpassen. In Bulgarije zelfs wachten op een zogenaamde ontsmettingsbak, waar met de wagen doorheen gereden moet worden. In de praktijk komt het erop neer dat de vrachtwagen veel smeriger wordt dan hij al is, de ontsmettingsbak is niets anders dan een modderbad.



Het paspoort uit 1975 van Toon met de vele stempels.

Vooraf aan de Turkse grens is het lang wachten. Dit komt door overvol beladen busjes van Turkse gastarbeiders die in Europese landen werken. Deze busjes zijn tot op de imperial gevuld met spullen voor de familie in Turkije. Veel gastarbeiders kunnen de invoerrechten hiervoor niet betalen en moeten hun spullen bij de grens achterlaten. Bij elke Turkse grensovergang staan grote hokken, die nog het meest op kippenkooien lijken, met in beslag genomen spullen. De reis gaat via Duitsland, Oostenrijk, Joegoslavië en Bulgarije naar Turkije. Op 1 februari 1975 passeert Toon de Turkse grens. Even na de grens, vlak voor Istanbul, op de helft van de reis, ligt de Londra-camping, een begrip in de chauffeurswereld.

Hier stoppen alle chauffeurs minimaal één dag om te genieten van een goede douche, het restaurant en het Turkse nachtleven. Onderweg hebben Toon en Bennie veel steun aan collega-chauffeurs die dezelfde reis maken en meer ervaring hebben. Qua taal kunnen ze zich goed redden met Engels en Duits en gaandeweg leren ze hoe het er onderweg en bij de grensovergangen aan toe gaat.



Een sneeuwschuiver probeert de Tahir-pas
begaanbaar te houden

Het tweede deel van de reis kent veel obstakels, vooral in Oost-Turkije. Een daarvan is het weer. De temperatuur is -30 graden en de sneeuw ligt tot aan de deur van de cabine. Toon laat de auto dag en nacht lopen om te zorgen dat de diesel-leidingen niet bevriezen, maar ook om zelf niet in de kou te zitten. Stand kachels die nu gebruikt worden, bestaan nog niet. Wanneer Toon de Tahir-pas over moet, tussen Erzurum in Oost-Turkije en de grens met Iran, moet de vrachtwagen, die eigenlijk te licht is voor dit karwei, hard

werken. Om de haverklap bevriest de condens in de dieselleidingen, waardoor de vrachtwagen niet meer rijdt. Toon en zijn maat lossen dit op door de leidingen te ontdooien met een in diesel gedoopte brandende toed aan een stok. Tot de auto er na 10 km weer mee ophoudt en hetzelfde ritueel van voor af aan kan beginnen. Op deze manier rijdt Toon de Tahir-pas over. Ook zonder sneeuw is deze pas het moeilijkste deel van de reis, maar nu zeker. Door de vele sneeuwval staat Toon ook nog eens vier dagen stil. De saamhorigheid onder de chauffeurs is groot en samen slaan ze zich door deze moeilijke omstandigheden heen. Zeker als Toon en zijn maat op een avond bij een stel Hongaarse chauffeurs in een cabine belanden. De Hongaren bieden whisky aan en aangezien ze maar 2 glazen hebben, drinkt Toon wel uit een koffiemok. Dat whisky behoorlijk aan kan tikken, merkt Toon pas als hij weer buiten komt. Voor hij het in de gaten heeft, verdwijnt hij languit onder de sneeuw! Gelukkig wordt hij door zijn maat en de Hongaarse chauffeurs heelhuids naar zijn eigen wagen teruggebracht. Daar is het whisky-avontuur voor Toon echter nog niet voorbij. Na een uur of wat begint de whisky op te spelen en krijgt Toon braakneigingen. Omdat Toon zeker weet dat hij het niet gaat halen tot buiten, pakt hij de eerste de beste pan om zijn probleem op te lossen. De volgende dag kookt Toon de pan uit met water en kan er weer soep in. Toon: "Ik heb dit verhaal nooit tegen mijn maat verteld. Hij was nogal een secure en zou vast en zeker over hebben moeten geven als hij het had geweten."

Onderweg wordt Toon ook veel geconfronteerd met bedelende Turken. Met één hand een rookgebaar makend om te vragen om sigaretten en één hand achter de rug, met daarin een steen, staan ze langs de weg. Gooit Toon iets naar bui-

ten, dan is het oké. Gooit Toon niets naar buiten, dan krijgt hij een steen tegen zijn auto. Op bergpassen komt Toon dezelfde mensen zelfs vaker tegen. De vrachtwagen rijdt heel langzaam door de haarspeldbochten omhoog, de mensen langs de kant klimmen razendsnel "binnendoor" en zijn er als de kippen bij om weer te bedelen. Uiteindelijk zijn alle sigaretten op en zit de vrachtwagen vol deuken.

Na drie weken bereiken Toon en zijn maat eindelijk Teheran. Ze zijn toe aan een goed bed, een bad en lekker eten en daarom boeken ze één nacht in een hotel. Dus: vrachtwagen goed afgesloten, alle waardevolle spullen eruit, het geld onder het hoofdkussen, kamerdeur in het hotel op slot en lekker slapen. Helaas zijn alle voorzorgsmaatregelen voor niks. De volgende ochtend worden Toon en Bennie wakker met een vieze smaak in hun mond. Het geld blijkt vanonder hun hoofdkussen te zijn gestolen. Wat er gebeurd is, zal altijd een raadsel blijven! Via de telex brengen ze Piet Colsters op de hoogte en die regelt dat er geld voor de terugreis overgemaakt wordt naar een kantoor in Teheran.

Toon rijdt met een lege wagen terug naar huis. Pas in Italië wordt er terug geladen. Dit is niet zo duur als het lijkt. De diesel kost in Teheran maar 4 cent per liter. Veel vervoerders monteren extra dieseltanks onder de vrachtwagen om veel brandstof in te kunnen slaan. Hier worden soms zelf reservewielen voor opgeofferd.



Toon met z'n vrachtwagen in de bergen van Turkije

Na 6 weken komt Toon heelhuids thuis, 8 kilo lichter dan bij vertrek en vol verhalen over alle nieuwe indrukken! Heel lang uitrusten kan Toon niet, want al na één week doet Piet Colsters opnieuw een beroep op Toon. Er zijn dan al 2 andere chauffeurs van Colsters onderweg naar Bagdad (hoofdstad van Irak), die inmiddels aangekomen zijn op de Londra Camping. Eén van die chauffeurs heeft aangegeven dat hij het wel héél spannend vindt om verder te gaan en Piet Colsters is bang dat er problemen van komen. Wanneer een chauffeur bij de Bosporus in Istanbul Azië inrijdt, wordt het kenteken van de

vrachtwagen genoteerd in het paspoort van de chauffeur. Op deze manier worden auto en chauffeur aan elkaar gelinkt. Wanneer de chauffeur met het vliegtuig (Aziatisch) Turkije zou verlaten, wordt het heel moeilijk om de vrachtwagen terug te krijgen. Voor dit scenario vreest Piet Colsters. En dus vertrekt Toon na een week weer, naar Bagdad deze keer. Na een voorspoedige reis door Europa voegen Toon en een eveneens opgetrommelde collega zich bij de andere chauffeurs op de Londra Camping.

Ook nu is het stuk door Oost-Turkije het moeilijkst. En dat komt deze keer niet door slecht weer. De tocht naar Bagdad voert door Zuid-Oost-Turkije. De Koerden die in dit gebied wonen hebben hun hoop op een eigen staat in 1974

zien vervliegen en hun verzet hiertegen wordt door het Turkse leger hardhandig aangepakt. Om de vrachtwagens op weg naar Bagdad tegen eventuele Koerdische aanvallen te beschermen wordt er in een colonne van ongeveer 10 auto's gereden. Toon voorop, omdat hij de lichtste auto heeft. In de voorste, middelste en laatste vrachtwagen rijdt een zwaarbewapende militair mee, die zijn geweer constant in de aanslag heeft. Elke 10 km worden bij wachtposten de soldaten afgewisseld. Elke soldaat rijdt dagelijks 10 km heen en terug met vrachtwagens die van en naar Irak rijden. Toon maakt gelukkig geen schermutselingen mee tijdens de ongeveer 100 kilometer die hij zo heeft afgelegd. Toon zegt hier achteraf over: "Toen vond ik het hooguit een beetje spannend om met een Turkse militair die met een geladen geweer uit het raam van mijn vrachtwagen hing door Turkije te rijden, achteraf denk ik: wat had er toch allemaal kunnen gebeuren!" De terugreis, weer met een lege wagen, gaat deze keer door Syrië, wat een stuk korter is dan door Turkije. Zou de vrachtwagen beladen zijn geweest, dan had Toon niet door Syrië gemogen. Tussen de Syrische grens en Ankara wordt Toon aangehouden door de politie omdat hij een paar honderd kilometer eerder te hard gereden zou hebben. En Toon heeft geluk: omdat hij geen "echte" bon krijgt, hoeft hij maar de helft te betalen, zo maakt de Turkse agent hem duidelijk. Dit maken veel chauffeurs mee: bekeuringen voor iets dat niet gebeurd is, maar waarvoor wèl, handje contantje, zonder bon, betaald moet worden.

Toon gaat in 1976 voor de derde en laatste keer naar het Midden-Oosten, weer naar Teheran. De reis, die nu maar 3 weken duurt, verloopt een stuk eenvoudiger. Veel beter weer, veel minder oponthoud, betere wegen en natuurlijk meer kennis van het reilen en zeilen onderweg. Tijdens deze reis vervoert Toon stalen spanten voor kippenkooien, die in Teheran gelost moeten worden. Dat blijkt bij aankomst daar toch even anders te liggen. Hij wordt door een plaatselijke agent van een vervoerskantoor naar een plek midden in de woestijn gedirigeerd. Aanvankelijk is daar niemand te zien, maar al gauw komt er iemand uit een zandhoop gekropen die Toon in het Arabisch van alles probeert duidelijk te maken. Uiteindelijk begrijpt Toon dat daar ter plekke, bij een hitte van 45 graden, met geen enkel ander hulpmiddel dan de blote handen, zijn spanten gelost moeten worden. Dat mensen hier liever onder de grond verblijven snapt Toon al snel. Erboven is het veel te heet! De halve vrachtwagen moet gesloopt worden om de spanten eruit te krijgen.

Toon kijkt met een heel goed gevoel terug op zijn reizen. Toon: "Het was een onvergetelijke ervaring. Ik heb veel gezien onderweg, ben op veel mooie plaatsen geweest. Het komt nu nog regelmatig terug. Wanneer ik andere oudere chauffeurs ontmoet, duurt het niet lang of we hebben het over waar we allemaal geweest zijn. Het Midden-Oosten komt dan altijd ter sprake. Ook met Turkse werknemers van bedrijven waar ik nu nog kom praat ik nog wel eens over mijn ervaringen van toen. De eerste reis was de moeilijkste. Alle nieuwe indrukken, de ellenlange wachttijden, de onbekendheid met alles onderweg, het slechte weer. Ik was niet voor niets 8 kilo afgevallen die eerste reis. Maar ik had het voor geen goud willen missen!"

Toon van Kollenburg was de eerste chauffeur die voor Colsters naar het Midden-Oosten reed, maar zeer zeker niet de laatste. Colsters heeft in die tijd veel

ladingen naar het Midden-Oosten vervoerd. Jan Colsters, zoon van Piet Colsters, van Colsters Logistics, zegt daar het volgende over: "Alleen al voor Hek hebben we tientallen vrachten bouwliften naar Bagdad vervoerd. Gaandeweg de tijd werd het verkeer naar het Midden-Oosten rustiger en door een samenwerking met andere Brabantse transportbedrijven en het Turkse Nacktash brachten wij de trailers naar Salzburg of Istanbul. Hier werd dan van trailer gewisseld, zodat de lading uit Nederland met de Turkse vervoerder verder ging en wij met noten, tapijten, jute en andere producten weer naar Nederland of België zijn gereden. Zo blijft het vervoerswereldje letterlijk en figuurlijk altijd in beweging."

Toon heeft nog een ingezonden stuk uit Het Nieuwsblad van het Zuiden van 2 april 1975 waarin Annie Colsters, de vrouw van Piet, reageert op een artikel waarin de chauffeurs die naar het Midden-Oosten rijden als avonturiers worden weggezet.

Konvooi

Hier zijn de indrukken van een doodgewone huisvrouw na het lezen van uw eerste verhaal Teheran en als uw krant democratisch is zet u mijn lezing er ook in.

Met stijgende ergernis heb ik het verhaal van uw verslaggever gelezen over zijn reis naar Teheran. Ik wil dan beginnen bij het begin met de donderpreek van teamleider Marc. Deze man is beslist niet bekwaam om als leider op te treden. Hij is niets beter, zelfs slechter dan de vele avonturiers die op de weg zitten. Over dat woord ben ik ook gevallen, want hij noemt twee transportbedrijven bij naam, die hij misschien kent of toevallig gezien heeft en de vele andere bonafide transportbedrijven die op het Midden-Oosten rijden zouden avonturiers zijn; die indruk wekt hij tenminste.

Laat ik u dan vertellen, dat er vele bonafide transportbedrijven naar het Midden-Oosten rijden, vanwege (zoals uw verslaggever al opmerkte) het drukke handelsverkeer. En elk bonafide transportbedrijf met de nodige buitenlandse vergunningen wordt overstelpt met vrachten voor transport naar het Midden-Oosten.

Ik protesteer dan ook fel tegen die uitspraak avonturiers. Er is geen enkel transportbedrijf dat zijn wagens, die meestal meer dan honderdduizend gulden kosten daarvoor wegstuurt. Avonturiers zijn er wel onder het door u bedoelde konvooi! Hoe anders te verklaren de donderpreek van „plank gas en doorpoken, non de juu” en een chauffeur die hij noemt manager van een restaurant in Utrecht is als chauffeur meegegaan om er eens uit te zijn.

Hoe is het in godsnaam mogelijk dat zo iets kan? Deze man gaat naar Teheran, maar heeft misschien nog nooit echt een vrachtwagenstuur in handen gehad. Is het verwonderlijk dat er velen bij Tahir-pas langs de weg liggen als zulke chauffeurs moeten rijden.

Een transportbedrijf stuurt zijn beste chauffeurs daarheen, die gewend zijn te rijden op de grote baan en die niet met hun slaapzak hoeven te worstelen en die meteen ook goed inslapen, want die hebben een drukke en dikwijls vermoeiende werkdag achter de rug. Dat zijn mannen die weten hoe ze moeten rijden.

Deze mannen weten dat ze een hele verantwoordelijkheid hebben; niet alleen voor hun baas, want ze hebben een heel kapitaal bij zich, maar ook voor hun gezin. Het zijn niet de roekelozen langs de weg; zij zijn vakbekwaam en weten wat zij doen; het is hun werk. Ik vind het ronduit misselijk om zoiets in de krant te zetten. Men mag gerust je pet voor hen afnemen, want ze komen voor moeilijkheden te staan die ze niet van te voren weten.

Onze chauffeurs, die ook de terugreis per vrachtauto hebben moeten maken kwamen monter en goed verzorgd thuis. Ze hadden ook hele verhalen, want het leven is daar heel anders dan hier. Maar laat een verslaggever zich wel houden bij datgene waarover hij kan praten en niet generaliseren, want die reis van hem is niet te vergelijken met de rit van een goed transportbedrijf. Beunhazen zijn er overal en in elk werk te vinden. Maar wilt u wel onderscheid maken op een duidelijke manier van schrijven in uw krant.

MEVROUW A. COLSTERS
Doornboomstraat 6
Middelbeers

Joke van Ham

Moet dit wel gesloopt worden??

We zien in de regio, met de herbestemming van boerderijen, woningen en gebouwen, zeer geslaagde, maar ook zeker niet geslaagde voorbeelden. Na de 2^e WO werden met de wederopbouw veel beschadigde gebouwen gesloopt en er kwam iets nieuws voor in de plaats. In de jaren 1970/'80 kwamen er pas groeperingen die zich tegen de radicale sloop van het bouwkundig erfgoed keerden. In die tijd ontstonden er meerdere architectenbureaus die zich instelden op de herbestemming van gebouwen.

Erfgoed bepaalt onze identiteit. Zie hiervoor de steden met hun industrieel erfgoed. Als voorbeeld de herbestemming van fabriekspanden in de Spoorzone in Tilburg en Strijp-S in Eindhoven.

Gelukkig gaat het in Oost-, West- en Middelbeers wel eens goed en krijgt een waardevol gebouw een nieuwe bestemming. Er zijn diverse gebouwen c.q. panden behouden gebleven b.v. het boterfabriekje, uit 1900, aan de Hoogdijk 8 wat verbouwd werd tot woonhuis, het schoolhuis in de Schoolstraat 2 verbouwd tot woning, het schoolhuis in de Willibrordstraat 1 naar een woning en in 2020 naar een horeca gelegenheid, de voormalige kerk in Oostelbeers wat een ontmoetingscentrum werd.

Ook een goed voorbeeld van behoud is het voormalige gemeentehuis, wat na jaren van leegstand, omgebouwd werd tot het Grand Café "De Beerze" waarbij het uiterlijk van het gebouw behouden bleef.



Gemeentehuis 1953-1997



Leegstand 1997-2020



Grand Café 2021

Het oude kerkje uit 1400, een gezichtsbepalend beeld voor Middelbeers, werd na beschadigingen in de 2^e WO en jaren van leegstand gerestaureerd in 1960/'61 en wordt sindsdien door de 'Stichting Het Oude Kerkje' geëxploiteerd voor culturele evenementen en expositie.



De Eikenhoef op Baest

Verder moet vermeld worden dat er in de Beerzen diverse boerderijen staan die gebouwd zijn aan het einde van de 19^e eeuw en in het eerste kwart van de vorige eeuw, waarbij op landgoed Baest bijvoorbeeld de tuinmanswoning, Beukenhoef, Eikenhoef, Masthoef, Lindehoef, Boerenkamer, Baesterhoef, koetshuis, uit 18^e - 19^e eeuw en de Spijker, uit de 16^e eeuw, kundig zijn

gerestaureerd en bewaard gebleven. Zo zie je dat er van een oude boerderij toch een woonhuis gemaakt kan worden waarbij het uiterlijk bewaard blijft.

In den lande en ook hier in De Beerzen is te zien dat er niet altijd is gekeken naar het historische aspect van de boerderij of het gebouw. Er is veel gesloopt waarvoor een onogelijk gebouw in de plaats kwam of het terrein jaren braak bleef of, nu nog, blijft liggen.

Het woonhuis Willibrordstraat 15, van de Fam. Bressers, werd gesloopt en vervangen door nieuwbouw, bank en kantoorgebouw.

De te vlog, eind jaren 90, gesloopte boerderij aan de Doornboomstraat, met het gevolg dat de nazaten het geschonken hebben aan een instantie die het pas na 30 jaar mag exploiteren. Ook staat er aan de Doornboomstraat een voormalige limonadefabriek te verpieteren wat resulteerde in een ruïne, die niet meer te herstellen is en zal worden afgebroken, ook al had een woordvoester van de eigenaren van het gebouw, op 6 november 2016 bij het programma "Beers Gebuurt", volmondig zitten vertellen voor het behoud te zijn en het te behoeden voor de sloop.



Braakliggend terrein gesloopte boerderij



Restant limonadefabriek

Ook wordt er wel eens een gebouw behouden maar voor het "functioneel" hiervan maken wordt het in- en uitwendig zo verbouwd dat het als verloren mag beschouwd worden. Als voorbeeld de voormalige school aan de Andreasstraat met zijn dakkapellen en dakramen.



Cafe Juliana 1909



Huidige toestand, leegstand voormalige WOK

Er blijven altijd vragen van wat er met de leegstaande gebouwen, bijvoorbeeld voormalig café Juliana (de Wok) uit 1909 aan de Andreasstraat en de voormalige woning van de familie De Kroon aan de Doornboomstraat gebeurt.

Aan de Hoogdijk 32 staat dan nog leeg het voormalige café "De Zwaan" uit 1800. Deze herberg c.q. café heeft voor De Beerzen een historische waarde.

Het burgemeesters geslacht Smulders is hier eigenlijk in begonnen. Antonius Smulders, van beroep leerlooier en schoenmaker kwam vanuit Woensel naar Middelbeers om hier leer te kopen bij de leerlooierij op de Driehoek, huidige Vestdijk. Hierdoor kwam hij regelmatig in café "De Zwaan" om iets te drinken, maar ook voor de dochter Johanna van de kastelein. Het klikte spoedig en in 1816 trouwde Antonius met Johanna en vestigen zich in café "De Zwaan". In 1831 werd Antonius burgemeester van Oost-, West- en Middelbeers en daarmee de eerste van deze "Smulders-tak" die het ambt van burgemeester tot 1966 in De Beerzen bleef vervullen. Ook de Smuldersen bleven de uitbaters van "De Zwaan" tot 1973. Kees en Marieke van Hoof-Smulders waren de laatsten.



"De Zwaan" in 1932.



Leegstand "De Zwaan" 2021

Op de foto van café "De Zwaan" in 1932 waren in het gedeelte rechts de kruidenierswinkel en de boerderij gevestigd. Dit gedeelte is gesloopt in 2007 en zijn er appartementen gebouwd.

Worden al deze gebouwen opgeofferd voor nieuwbouw?

Voor de mensen en gemeentelijke instanties, die denken aan sloop of behoud, heeft Karianne Vandenbroucke een boek geschreven "Mag dit weg, methodiek voor herbestemming".

Guus Staps

Beschrijving geboortehuis van Jan van Beers

De boerderij was gelegen aan de Dijk naar Middelbeers wat nu de Voldijnseweg is, ongeveer tussen nummers 2 en 4. Mijn opa, Joost van Beers, kocht in ± 1880 de boerderij op nr. 4 met een bijhuis (boerderij), dat mijn geboortehuis werd. De oudste zoon van opa van Beers, mijn vader Petrus van Beers, trouwde op 1 februari 1917 met Wilhelmina van Kollenburg en is daar gaan boeren in het bijhuis. Bij het overlijden op 10 januari 1915 van mijn opa, werd zijn jongste zoon, Josephus (Joost) van Beers die gehuwd was met Henrica Ansems, eigenaar van de boerderij en het bijhuis. Hierdoor huurde mijn vader het bijhuis van zijn jongste broer Josephus (Joost).



v.l.n.r. Toon, Sjef, Willem, vader Petrus van Beers, Jan, Marie, Moeder Wilhelmina van Kollenburg, Trees en Jans, Tiny was nog niet geboren.

Boerderij of Bijhuis

Als je mijn geboortehuis binnen kwam door de voordeur stond je direct in de woonkamer met de tafel en zijn Oirschotse stoelen, de klok die nog van opa Joost was geweest, een legkast en een "grutjeskast" die mijn moeder van haar moeder had geërfd. Rechts in de hoek had je de bedstee, tegen de stalmuur, waarin wij alle acht waarschijnlijk geboren zijn. Links de grote open schouw waar het spek werd gerookt en de worst werd er bewaard. Onder de schouw stond een gietijzeren vuurbak waarboven de sopketel gekookt werd met bieten, aardappelen en ander groenvoer voor het vee. Naast deze vuurbak stond een plattebuiskachel met drie grote openingen die afgedekt waren met ringen. In de ring boven de bol, van de kachel, kon de "moor" gehangen worden, die kon dan dieper in het vuur. De andere gaten waren voor het eten, bijvoorbeeld pap, petazzie (stamp) enzovoorts.

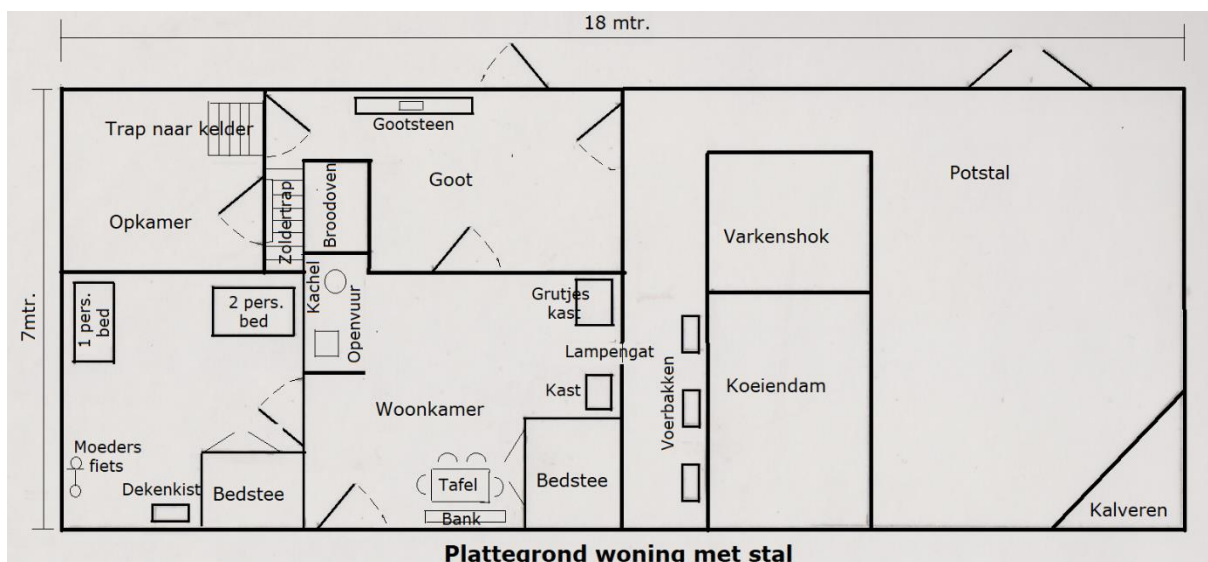
Voor de schouw hing een grote balk, welke aan een staande boom in de hoek bevestigd was. Aan de balk hing een haak, de haal. Deze boom kon gedraaid worden van het open vuur in de vuurbak naar de deur van de goot, waar de inhoud uitgeschept kon worden voor de koeien of de varkens.



In het lampengat, in de tussenmuur van woonkamer en stal, stond een kleine petroleumlamp zodat men in de stal ook nog wat licht had. Aan de muren hingen een paar schilderijen, een van Donatius, beschermheilige tegen het onweer, een schilderij waar een oog in getekend stond met

de spreuk "God ziet alles". Er hingen ook nog ingelijste foto's van grootvader en grootmoeder Van Beers- Mijs, van grootmoeder Johanna van Kollenburg – van den Meijdenberg en van grootvader Toon van Kollenburg.

De vloer in de woon- en slaapkamer waren rode ongeglazuurde Brabantse tegels, afmeting 20x20cm. In de slaapkamer was ook een bedstee, voor twee personen. Verder stonden er een een- en een tweepersoons bed, een hanglegkast en de dekenkist. Ook stond er altijd mijn moeders fiets.



Plattegrond woning met stal

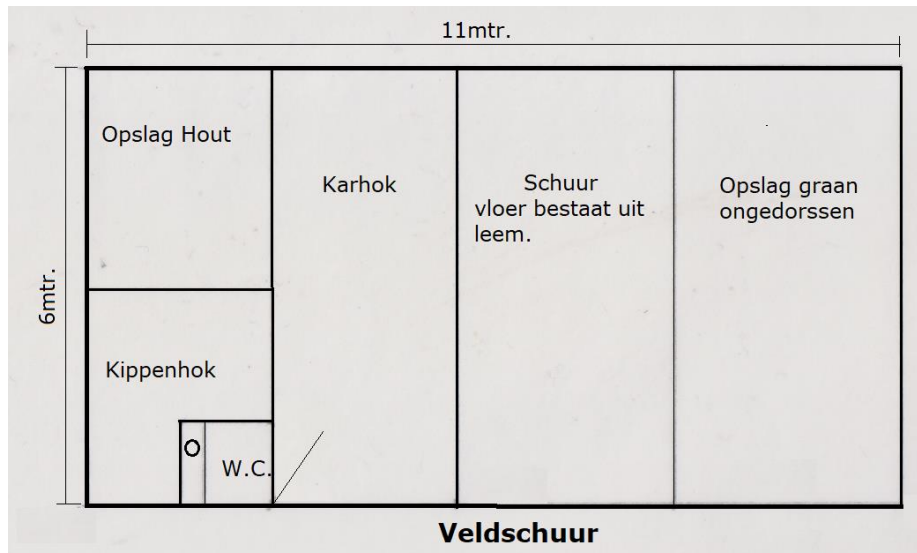
In "de Goot" aan de linkerkant de bakoven, waaronder in de winter de aardappelen bewaard werden, er naast de trap naar de zolder en daarnaast een trapje naar de kelder. Tegen de achtermuur de gootsteen en de afwasbak. De sluiting van de achterdeur bestond uit een dwarsbalkje dat je van buitenaf met een touwtje omhoog kon trekken. De deur op slot doen kon je door een houtje te klemmen boven de dwarsbalk.

De zolder was een open ruimte waar het graan werd opgeslagen, verder werd er wat oude rommel bewaard en werd er de was in de winter gedroogd.

Vanuit "de Goot" kwam je in de stal met zijn varkensstal en de voerstal waar de 2 of 3 koeien stonden. Achter "de dam" was de potstal, daar werd de mest ingegooid, de gier liep erin en er werd regelmatig strauwsel (strooisel) uit hei ingegooid met zwarte grond. In het voorjaar werd de potstal uitgemest en alles over het land uitgereden. In de potstal stonden ook wel eens een- of twee kalveren.

Veldschuur

We hadden ook nog een veldschuur waarvan de gevel aan de westkant en de achtergevel bestonden uit boomstaken of latten en daartegen weer wilgentakken en stro er tegenaan gebonden met wilgenbandjes en afgesmeerd met leem. De gehele schuur stond op palen, op stenen onderstukken, van boven versterkt met balken en bevestigingsarmen met pingatverbinding.



Jeugdherinneringen

Als je klein bent is de wereld groot. Zo ook de grond rond de boerderij wat \pm 3 ha. groot moet zijn geweest met nog een stuk broekveld achter in Westelbeers aan de weg naar Casteren. Achter de boerderij was een waterput, bestaande uit graszoden en boven de grond vierkant afgetimmerd met planken. Een putmik waarop een lange boom, waaraan aan de achterzijde een oude emmer was bevestigd met daarin een paar stenen voor de balans. Aan de zijde van de put een lange stok die met een stuk ketting aan de boom was vastgemaakt. Onder aan de stok was een hoefijzer bevestigd waar je een emmer aan kon hangen voor het waterputten.

Achter de putmik stond een perenboom met ernaast een voetpad naar de groentetuin omzoomd door een beukenhaag. In de groentetuin heb ik nog ooit mijn broer Wim met een riek in zijn voet gestoken. Mijn vader moest hem eruit trekken waarbij ik goed op m'n donder kreeg.

Voor de boerderij stonden een paar grote lindebomen met een hoge beuken heg die de koude noordoostenwind in de winter grotendeels tegen hield. Met deze hoge heg was het wel donker in huis.

Richting Sjef-oom, langs de scheidingsloot naar de stroom, stond een paar appelbomen en daarnaast twee grote kersenbomen. Aan de voorste boom kwamen mooie grote kersen. Die boom en de appelbomen waren van ons, de andere kersenboom, waar gele Spaanse kersen aan kwamen, was van Sjef-oom. Er stond ook nog een kersenboom langs de karweg richting de stroom, waar de karweg een bocht naar rechts maakte. Als je de karweg vervolgde naar de stroom, daar had vader ook nog een akker liggen. Verder had je daar links en rechts percelen liggen van Jan van Haaren, Driekske van Beers, Nieuwenhuis en Nooiens.

De zandruggen

Voor de schuur aan de overkant lagen grote zandruggen. De familie Kok van de Straatsedijk kwam daar met een èrdkèèr zand halen voor d'r nieuw woonhuis. Op een keer, ik was toen ongeveer 3 jaar, waren mijn broer Toon en ik in zandruggen aan het spelen toen er plotseling een berg zand naar beneden kwam en ik er onder bedolven werd. Broer Toon heeft mij er toen onderuit gedabd. Als dit Toon niet gelukt was had ik het niet overleefd. Men dacht niet aan gevaar want vele kinderen speelden daar. Wies Rozijn, broer van Joep, had er zelfs een groot gat gegraven en afgedekt met takken en oude planken. Als spel ging hij kinderen vangen en die moesten in het gat. Daar had ik het toen nog niet op begrepen en ging vlug naar huis. Met het spelen kwam ik niet verder dan de zandbergen, de stroom verderop was voor mij verboden gebied, te gevaarlijk!

Verhuizing



Het huis aan de Kerkstraat, huidige Vestdijk waarnaar we verhuisden.
Hier hebben mijn ouders gewoond tot 1962 waarna het werd afgebroken.

Mijn moeder Wilhelmina (blinde Mina) leed aan "staar" waardoor ze eind 1928 geheel blind werd terwijl ze in verwachting was van mijn jongste zusje Tiny, die 23 juli 1929 werd geboren. Met 8 kinderen, Marie, Jans, Toon, Sjef, Willem, Jan, Trees en Tiny, verhuizen mijn ouders door de slechte staat van het bijhuis en de karige opbrengst van de gronden. Ze verhuizen naar het dorp, waar ze gaan wonen in de Driehoek, de huidige Vestdijk.

In 1934 werd alles van het bijhuis gesloopt waarbij de stenen nog gebruikt zijn bij de verbouwing van de boerderij op nr. 4. Het geraamte van de veldschuur werd ook overgebracht naar nr. 4 en weer opgebouwd. Al het hout werd gerooid en de percelen werden tot 1 groot perceel samengevoegd.

Bewoners aan de Voldijnseweg

In onze boerderij had eerst onderwijzer Van Genugten gewoond. In de boerderij nr. 2 woonde eerst Frans Liebregts (vader van Janus Liebregts). Daarna woonde er Nolleke Nouwens tot 1924 waarna Bart Rozijn er ging wonen. In 1950 komt zoon Joep Rozijn op de boerderij en in 1981 neemt zijn zoon Wim de boerderij over en verkoopt deze in 1999 aan Brabants Landschap.

De boerderij van mijn opa Joost van Beers nr. 4 is in 1917 overgegaan naar zijn zoon Josephus (Joost). In 1951 heeft zijn zoon, Sjaak, de boerderij overgenomen, waarop zijn zoon Piet op 22 december 1991 weer de boerderij overnam van zijn vader. Piet trouwde op 18 oktober 1985 met Lucia Puyenbroek.

Jan v. Beers oktober 2004

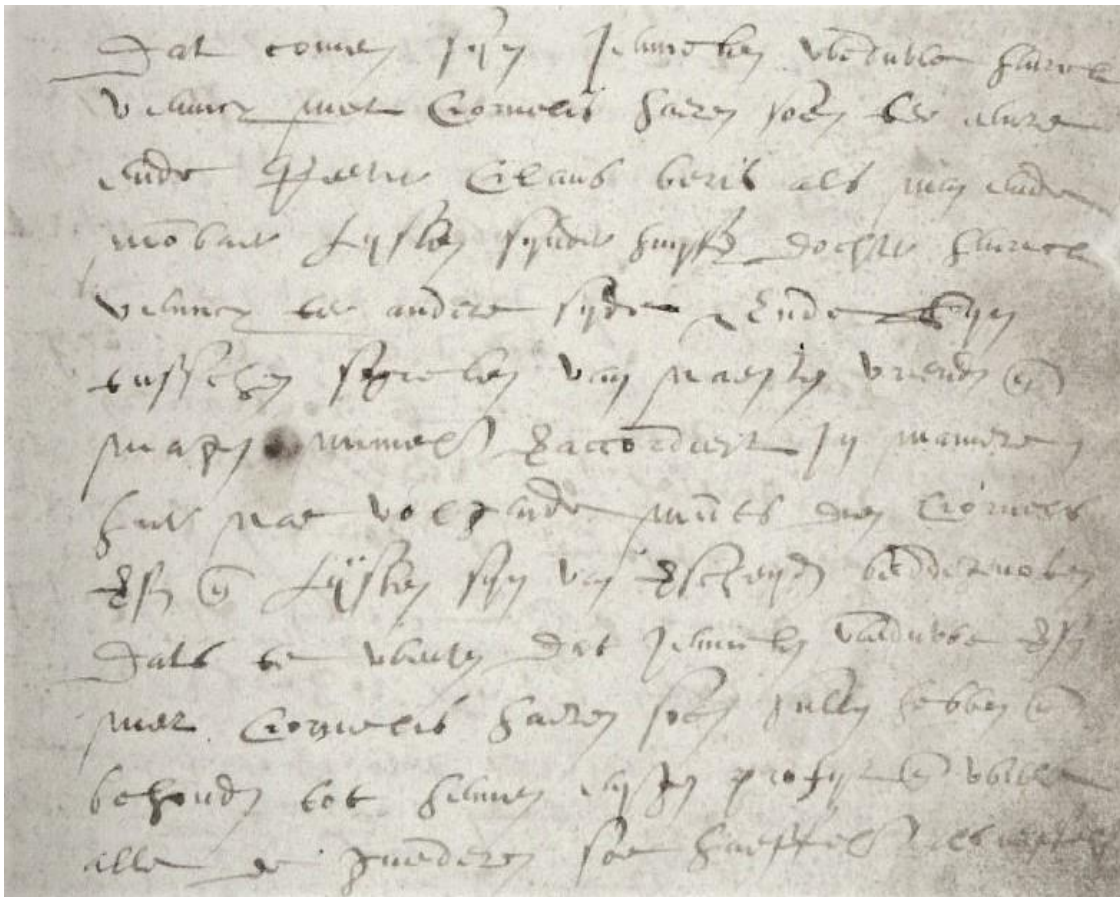
Komt Vennix wellicht niet uit de Beerzen?

Sinds eind jaren 80 ben ik o.a. bezig met de naam Vennix en veel wat er mee te maken heeft. Het duurde een flink aantal jaren voordat ik alle Vennix-en wereldwijd in kaart had gebracht.

Dit resulteerde ook tot de ontmoetingen met een aantal Vennix-en waaronder uit Canada, Australië en België en natuurlijk ook Nederland. Ook heb ik hulp van diverse mensen gehad; vooral met de eerste start hebben Hein Vera en Jan van Vroenhoven me op weg geholpen.

Al jaren bleef ik steken bij die ene Henrick Venninx die ineens in de Beerzen voorkomt. Raar, dacht ik. Verder geen familie te bekennen.

Totdat ik een aantal jaren geleden een tip kreeg van Wies Kolsters. Ze wees me op een internet site van vertalingen van allerlei akten van allerlei plaatsen. [Www.vpnd.nl](http://www.vpnd.nl) heet de site, wat betekent: van papier naar digitaal en blijkt al 9 jaar te bestaan! En jawel, wellicht vond ik daar waarom alleen Henrick hier rondliep.



Gedeelte van de akte uit 1611, waarvan de vertaling gemaakt is door Jan Toirkens

De vertaling

Komen is Jenneken weduwe van Henrick Venninx met haar zoon Cornelis ter ener zijde en Peter Claes Beris als man van Lijsken dochter van Henrick Vennix ter andere zijde en hebben de bemiddeling ingeroepen van naaste vrienden om een overeenkomst te maken en daarbij is het volgende afgesproken. Omdat Cornelis en Lijsken van verschillende huwelijken zijn (2 verschillende moeders, JT) krijgt Jenneken als weduwe met haar zoon Cornelis alle bezit, zowel roerend als onroerend gelegen te Beerze, zoals dat enigermate in Beerze is gelegen en waarop Henrick Vennix rechten mag hebben dat Jenneken en haar zoon alle

schulden inzake dat bezit zullen betalen die Henrick eerder zou hebben moeten betalen.

Daarentegen krijgt genoemde Peter Claes Beris als echtgenoot alle bezit dat Henrick Venninx te Berkel en Enschoot had geërfd, zowel roerend als onroerend en dat Peter alle schulden zal betalen die op dat bezit vanwege Henrick Venninx drukken. Beide partijen beloven dit contract na te komen.

Datum 9 juni 1611, getuigen Bogaerts en Gerart Janssen.

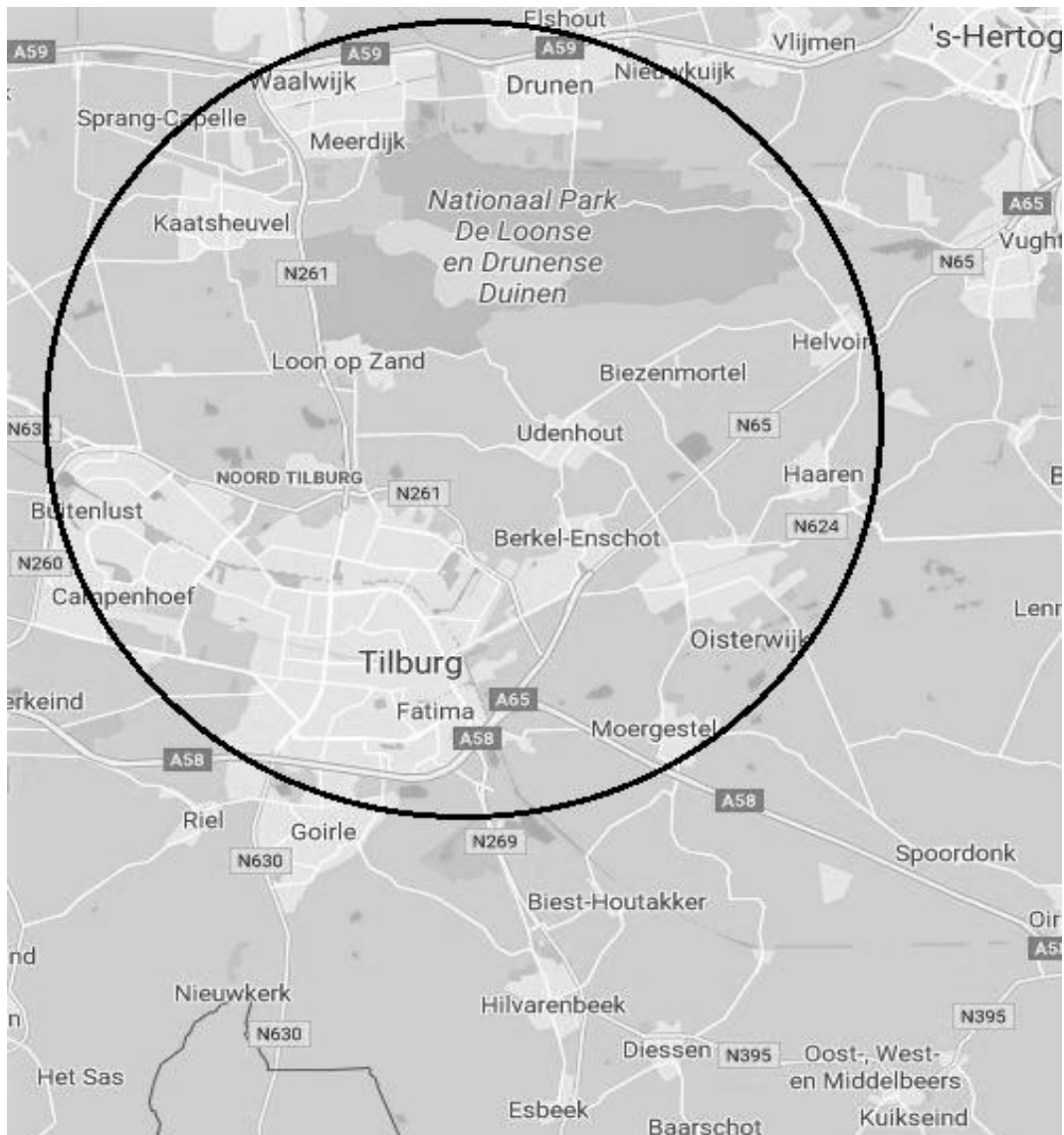
In deze acte staat o.a. dat Henrick 2 keer gehuwd is geweest en vóór 9 juni 1611 overleden is. De 1^e keer huwt hij buiten de Beerzen. Dit omdat het in de acte gaat om bezittingen die hij had geërfd te Berkel Enschoot.

Of hij de 2^e keer in de Beerzen is gehuwd kan ik niet bewijzen maar ben er wel van uit gegaan.

Hij komt in meerdere akten in de Beerzen voor. Ook zijn nageslacht bleef hier wonen.

Als hij uit Berkel Enschoot of omstreken zou komen dan wordt voor mij veel duidelijk want ook daar woonden veel Vennix-en. Dat wist ik al veel langer maar kon het niet aan elkaar "knopen".

Op de kaart is te zien in welk gebied Vennix-en voorkomen in de 15^e – 18^e eeuw.



Ook verbastert de naam naar Vendicx. En die woonden in het aangegeven gebied ook heel veel.

Ik ben de laatste tijd veel bezig met deze naam Vendicx om uiteindelijk (en hopelijk) het bewijs te kunnen vinden dat "mijn" Henrick wellicht hierbij hoort. Als dat zo is voeren mijn voorvaders mij dus naar Sprang-Capelle tot rond 1325, want dat stuk weet ik al wel.

De naam verbastert naar eerst Vendijcs en nog eerder naar van den Vendijc, wat een naam van een weg of gebied zou kunnen zijn.

Maarten Vennix.

Foto's met vraagtekens

Op de vraagtekenfoto welke geplaatst is in "De Berse" 2020 nr. 2 hebben we een reactie gehad van Wilco van Veen, waarvoor onze dank.

1. Wessel Mutsaerts, 2. Edwin Beekhuijsen, 3. Ester Hems, 4. Martijn Kolsters, 5. Nico Renders, 6. Rob Lathouwers, 7. Arjan van den Bogaart, 8. Veronique de Wert, 9. Marleen de Brouwer, 10. Tim Neggers, 11. Jan Gosens, 12. Arn Bressers, 13. Mark Verhagen, 14. Nora Thijssen, 15. Mirjam Huijbregts, 16. Wilco van Veen, 17. Linda Neggers, 18. Richard Vennix.

Dit keer hebben we bruidjes bij het inhalen van de nieuwe klokken voor de kerk in Middelbeers in 1949.



Uw reactie is zeer welkom op redactie@denbeerschenaard.nl of telefoonnummer 06-41801657.

De Berse wordt mede mogelijk gemaakt door:

van Gool Snij & Graveer Bedrijf

Metaal, Rvs, Kunststof, Glas, Spiegels, enz....

Neereindseweg 5
5091 RC Oostelbeers
Tel: 013-5141400
Mobiel: 06-15167026



www.vangooldecoratie.nl
E-mail: info@vangooldecoratie.nl
facebook.com/vangooldecoratie
twitter.com/vangooldeco



RAYMUND VAN DEN DRIES

06 - 2842 1547

Oranjestraat 1A
5091 BK Middelbeers
013 - 514 2182

info@drukkerijcyaan.nl
www.drukkerij-cyaan.nl